

Het grondstofpaspoort

Samen werken aan een
circulaire economie

alliander

Alliander & Duurzaam ondernemen

In de transitie naar een duurzame samenleving is het van belang om samen te zoeken naar houdbare oplossingen, zowel in economisch, sociaal en ecologisch perspectief. Daarom maakt Alliander maatschappelijk verantwoorde keuzes aan de hand van een aantal pijlers. Naast bijvoorbeeld CO₂ besparing en arbeidsparticipatie, is ook *de circulaire economie* een van die pijlers.

De circulaire economie

De circulaire economie is een manier om duurzame ontwikkeling te realiseren: het goed doordenken en inrichten van onze economie, gericht op efficiënt gebruik van grondstoffen en het verminderen, en uiteindelijk elimineren, van afvalstromen.

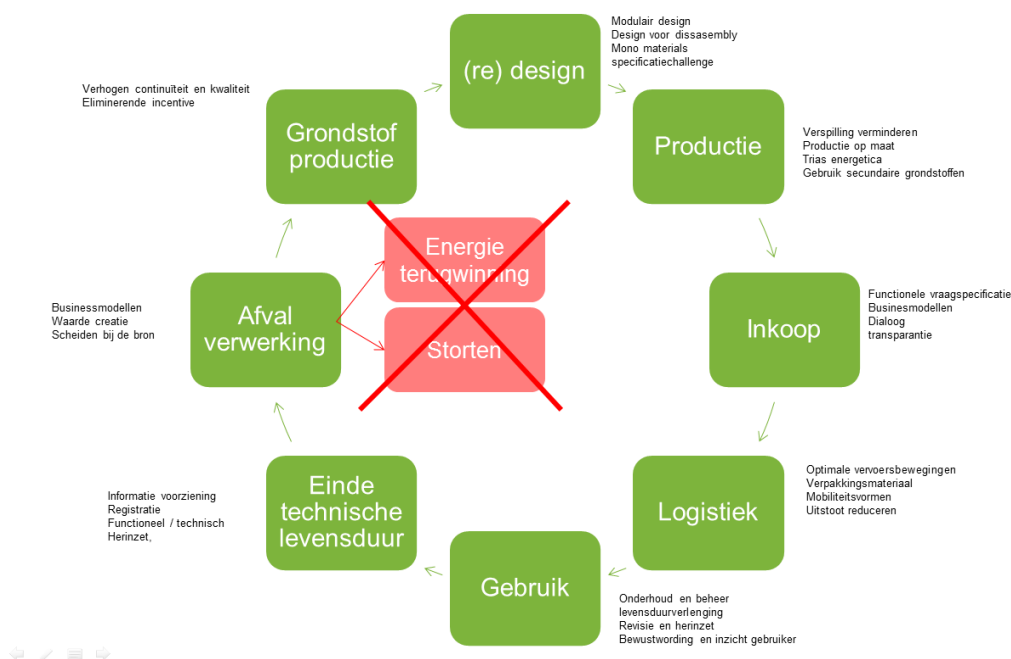
Alliander richt zich hierop door:

- Optimaal gebruik te maken van bestaande assets;
- Assets zo circulair mogelijk in te kopen;
- Verspilling van grondstoffen in onze operatie te voorkomen;
- Het overgebleven afval hoogwaardig te recyclen.

Van de assets die Alliander momenteel inkoopt is echter de samenstelling vaak niet bekend. Ook is er weinig transparantie in de herkomst van de grondstoffen.

Daarnaast is bij het ontwerp en de samenstelling van een product vaak geen rekening gehouden of het na gebruik gemakkelijk uit elkaar te halen is. Een circulair ontwerp draagt bij aan een hoogwaardigere afvalrecycling, waarbij zuivere componenten en grondstoffen kunnen worden teruggewonnen en het afvalverwerkingsproces minder energie kost.

Circulaire bedrijfsvoering in de keten Alliander

Producttransparantie in de keten is daarom essentieel om te sturen op circulaire ontwikkeling. Hierboven is de circulaire bedrijfsvoering die Alliander nastreeft schematisch weergegeven. Het onlangs ontwikkelde grondstofpaspoort is een hulpmiddel om transparantie in de keten te vergroten.

Het grondstofpaspoort

De eerste versie van het grondstofpaspoort is opgesteld in samenwerking met KIWA Technology, AVK Nederland en AVK Plastics. Die versie is doorontwikkeld tot de huidige versie in samenwerking met Stedin en Enexis. In het paspoort is vastgelegd wat de grondstofsamenstelling van een product is, wat de herkomst van grondstoffen zijn, welk deel hiervan (al) uit gerecycled en recyclebaar materiaal bestaat.

Het paspoort geeft daarmee concreet inzicht in hoe het product kan worden verduurzaamd. Een bekende grondstofsamenstelling van een product zet aan tot nadenken hoe het anders kan en bevordert recyclebaarheid. Daarnaast maakt het grondstofpaspoort het mogelijk om te rapporteren en sturen op duurzame ambities in de dagelijkse bedrijfsvoering.

Alliander blijft daarom vragen om transparantie in grondstofsamenstelling, gerecyclede en recyclebare content en herkomst van materiaal bij de inkoop van assets. Dit betekent dat de kwaliteit en de snelheid van het aanleveren van deze informatie wordt opgenomen in onze wegingsmodellen.

Bij het opstellen van het format zijn drie belangrijke uitgangspunten gehanteerd. Allereerst is het paspoort een aanvulling op bestaande MVO-instrumenten en uitgangspunten en is het niet bedoeld om deze instrumenten te verenigen of te vervangen. Zodoende, worden zaken die al geborgd en gestuurd worden in huidige MVO instrumenten en afspraken niet meegenomen in het paspoort. Evenals de informatie die uit de technische specificaties van het product te herleiden valt wordt niet meegenomen.

Ten tweede, het grondstofpaspoort dient als testament van het product en maakt toepassing van het product na de eerste levensduur toekomstbestendig. Het paspoort is een manier om later precies te weten welke producten en materialen in gebruik zijn. Om deze reden zijn er geen tijdsafhankelijke elementen in het paspoort opgenomen, zoals CO₂ emissies. De inhoud van het grondstofpaspoort kan wel als basis dienen voor een life cycle analysis (LCA), waardoor kennis over bijvoorbeeld CO₂ uitstoot gedurende productie en gebruik kan worden vergaard.

Ten derde, een goede balans vinden tussen invulgemak voor de leveranciers en de verwerking binnen Alliander. Hiervoor hebben Alliander, Stedin en Enexis het grondstofpaspoort zoveel mogelijk geüniformeerd.

Het grondstofpaspoort invullen is dan ook niet een doel op zich, het is vooral een middel om meer inzicht en bewustzijn te creëren over de materialen die we gebruiken, om samen te bepalen hoe het duurzamer kan.

Uiteraard zijn het behoud van kwaliteit, de veiligheid en functionaliteit van onze assets randvoorwaarden voor verduurzaming. Daarnaast hebben wij vanuit Alliander de randvoorwaarde gesteld dat bij het invullen van het grondstofpaspoort alle informatie vertrouwelijk wordt behandeld. Indien gewenst zal er een NDA worden opgesteld en kunnen er aanvullende afspraken worden gemaakt over het delen van de inhoud van het grondstofpaspoort.

Hoe werkt het grondstofpaspoort?

Het grondstofpaspoort is een databestand, waar op structurele en uniforme wijze de grondstofsamenstelling van het geleverde product in wordt genoteerd. Zie hiervoor figuur 2.

Het format voor het paspoort is [hier](#) te downloaden, het format bevat vier tabbladen. Op het eerste tabblad staat een introductie over het grondstoffenpaspoort. Het tweede tabblad geeft de legenda met een omschrijving van de gevraagde data (bijvoorbeeld gewicht, percentages gerecycled en recyclebaar materiaal). Het derde tabblad is het daadwerkelijke grondstoffenpaspoort, hier worden de materialen ingevuld. Het vierde en laatste tabblad geeft een overzicht van de meest voorkomende grondstoffen en hun waarschijnlijke recyclebaarheid, deze percentages zijn opgesteld in samenwerking met leveranciers en afvalverwerkers.

Invulinstructie

Een product bevat vaak verschillende onderdelen, die uit verschillende grondstoffen bestaan. In het grondstofpaspoort dienen alle onderdelen en grondstoffen van het product gespecificeerd te worden. Specifieke data worden per grondstof ingevuld in tabblad 3: Material paspoort.

Part	Material	Unit	Measurement	Weight (g)	Recycled (%)	Re/Down in	Recyclable (%)	Re/Down out	Supplier/Producer (Tier1)	Supplier/Producer (Base) Product	Supplier/Producer (Tier 2)	Source	material
Part X1	PE			58,00	100%	R	100%	R	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	Oliewinning	HDPE virgin

In deze instructie is aan de hand van een grondstof uit 'Product X', uitgelegd welke data waar in het grondstofpaspoort ingevuld dient te worden. Dit is de grondstof PE dat is gebruikt in onderdeel X1.

PE	58,00	100%	R	100%	R	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	Oliewinning	HDPE virgin
----	-------	------	---	------	---	------------------	-----------------	------------------	-------------	-------------

Bovenin tabblad 3 dient eerst het de naam van het product aangegeven te worden. In kolom B vanaf rij 11 wordt gevraagd naar de verschillende onderdelen waaruit Product X bestaat. En in kolom C:O een aantal specificaties waaronder tevens de hoeveelheid materiaal per onderdeel . Informatie over het gewicht is essentieel om de totale hoeveelheid materiaal die Alliander inkoop te berekenen, en wordt daarom opgevraagd in het grondstofpaspoort.

General information	
Supplier:	
Product name:	Product X
Start date:	
Type number:	

In kolom C, zie de rood gemarkeerde cel hieronder, wordt het materiaal gevraagd. Dit materiaal kan geselecteerd worden uit een drop down menu. Als het materiaal er niet tussen staat kan je "other" selecteren. Wanneer het materiaal niet bekend is, selecteer je "unknown".

Part	Material	Unit	Measurement	Weight (g)	Recycled (%)	Re/Down in	Recyclable (%)	Re/Down out	Supplier/Producer (Tier1)	(Base) Product	Supplier/Producer (Tier 2)	Source	(Base) material
Part X1	PE			58,00	100%	R	100%	R	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	Oliewinning	HDPE virgin

In kolom F wordt gevraagd naar de hoeveelheid materiaal in dat productonderdeel. In het voorbeeld geldt dat onderdeel X1 bestaat uit 58 g PE.

Part	Material	Unit	Measurement	Weight (g)	Recycled (%)	Re/Down in	Recyclable (%)	Re/Down out	Supplier/Producer (Tier1)	(Base) Product	Supplier/Producer (Tier 2)	Source	(Base) material
Part X1	PE			58,00	100%	R	100%	R	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	Oliewinning	HDPE virgin

In de kolom G wordt gevraagd naar het aandeel gerecycled materiaal in de grondstof PE. Ofwel, hoeveel procent van het gewicht van PE Doppenmaalgod komt van secundair (gerecycled) materiaal. In het voorbeeld is dit 100%. In kolom H wordt gevraagd naar de kwaliteit van het gerecyclede materiaal. In kolom I wordt gevraagd naar het aandeel recyclebaar materiaal van de grondstof PE. Ofwel, hoeveel procent van het gewicht van het PE kan aan het eind van de levensduur van het product gerecycled worden. In het voorbeeld is dit 20%. In kolom J wordt gevraagd naar de mate van recyclebaarheid voor de betreffende grondstof.

Part	Material	Unit	Measurement	Weight (g)	Recycled (%)	Re/Down in	Recyclable (%)	Re/Down out	Supplier/Producer (Tier1)	(Base) Product	Supplier/Producer (Tier 2)	Source	(Base) material
Part X1	PE			58,00	100%	R	100%	R	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	Oliewinning	HDPE virgin

Kolom H en J betreffen de kwaliteit van gerecycled materiaal en de mate van recyclebaarheid voor de betreffende grondstof, respectievelijk. Hierin kan gekozen worden uit de volgende categorieën die ook zijn opgenomen in de legenda:

Categories of Re/Down

R	Material either recycled or recyclable on the same or higher level. This is a theoretical measurement from the perspective of recyclability and no actual agreements have to be made to actually effectuate the recyclability.
D	Material either recycled or recyclable at a lower level than the original one. Downcycled or downcyclable materials within the product will receive 50% of the score of a recycled or recyclable material stream. I.e. if a product consisting out of 1 material is 100% made from downcycled material, and it is 0% recyclable the total score for the product will be 25%. Downcycling does not include thermic recycling for energy generation purposes.
N.A.	Either no recycling or thermic recycling takes place.

Deze categorieën geven de recyclepotentie van de grondstof aan in dit product. Hierbij gaat het weliswaar om de recyclebaarheid van de individuele grondstof maar is het belangrijk om in acht te nemen hoe deze is verwerkt in het product en of dat de recyclebaarheid beïnvloedt. De recyclebaarheidscategorie kan eventueel getoetst worden door een verwerker. De mate van recyclebaarheid gaat dus uit van de huidige stand van de techniek.

In de kolommen daarna wordt gevraagd naar de herkomst van de grondstof. Voor de (gerecyclede) grondstof PE is het basisproduct frisdrankdoppen. Deze doppen zijn afkomstig uit Nederland en Denemarken. Bij een beperkt aantal leveranciers kunnen deze worden gespecificeerd. Bij meerdere leveranciers kan bij Leverancier/Producent (Tier 1) diversen ingevuld worden, zoals in het voorbeeld.

In de daarop volgende twee kolommen wordt gevraagd naar Leverancier/Producent (Tier 2). Hiermee wordt verwezen naar de bron van de grondstof in Tier 1 (frisdrankdoppen). In dit voorbeeld is de producent van deze frisdrankdoppen niet traceerbaar. Wel is de bron bekend (oliewinning) en het basismateriaal (HDPE Virgin).

Part	Material	Unit	Measurement	Weight (g)	Recycled (%)	Re/Down in	Recyclable (%)	Re/Down out	Supplier/Producer	Supplier/Producer	(Base)	
									(Tier1)	(Base) Product	(Tier 2)	Source
Part X1	PE			58,00	100%	R	100%	R	Diversen (NL/DE)	Frisdrankdoppen	Niet traceerbaar	Oliewinning HDPE virgin

Resultaten grondstofpaspoort

Alliander en Stedin gebruiken de grondstofpaspoorten als input voor het berekenen van hun KPI Circulair Inkopen. Kolom P laat de circulariteitsscore per materiaal per onderdeel zien. De KPI wordt als volgt berekend:

$$Circulariteit (\%) = \left(\frac{Recycled_{corrected}(\%) + Recyclable_{corrected}(\%)}{2} \right)$$

Hierin is:

- $Recycled_{corrected} (\%)$: het percentage gerecycled materiaal gecorrigeerd voor de mate van kwaliteit.
- $Recyclable_{corrected} (\%)$: het percentage recyclebaar materiaal gecorrigeerd voor de mate van recyclebaarheid.

Kolommen Q en R laten de totale hoeveelheid gerecycled en recyclebaar materiaal van dat specifieke materiaal in dat onderdeel zien.

Kolommen S en T laten de waarschijnlijkheid zien dat Alliander het percentage gerecycled, respectievelijk recyclebaar, materiaal wilt onderzoeken. Hierin wordt de volgende indeling gemaakt in de categorieën die ook zijn opgenomen in de legenda:

Categories of grading	
+	No issues, recycled and recyclability scores are within known margins
?	The score is higher than the market average and implies best practices. Not impossible but ambitious.
-	Either an impossibility (e.g. a recyclable or recycled score higher than 0% for "other" or "unknown") or a percentage that is higher than the technology currently being known by Alliander.

Bij 'max recyclability' op het tabblad 'Material list' staat regelmatig 100%. Wij realiseren ons dat het in de praktijk niet mogelijk is om 100% van het artikel te recyclen vanwege verliezen in het proces. Echter merken we dat dit door leveranciers wel vaak ingevuld wordt wanneer het de intentie is om het product volledig te recyclen. Om foutmeldingen te voorkomen is ervoor gekozen om toch '100%' op te nemen in het overzicht.

Geldigheid grondstofpaspoort

Het invullen van het grondstofpaspoort is een eerste stap in het in beeld krijgen van gebruikte grondstoffen en de keten achter deze grondstoffen. We gaan ervanuit dat deze per product naar eer en geweten is ingevuld door de betreffende leverancier. Indien gewenst kan de geleverde informatie geverifieerd worden. Om de paspoorten zo goed mogelijk te valideren en voor interne rapportagedoeleinden te kunnen gebruiken vragen wij onze leveranciers om het grondstofpaspoort te ondertekenen. Alliander verwacht dat de leverancier, indien gevraagd, meewerkt aan een controle van juistheid en volledigheid van de aangeleverde informatie.

Bij Alliander is de afspraak gemaakt dat het grondstofpaspoort voor een product geldig is wanneer deze is ondertekend door een CEO of andere eindverantwoordelijke voor dit product bij de leverancier. Hiervoor is ruimte opgenomen in het grondstofpaspoort.

Validation	
Name	
Function	
Signature	

Hoe nu verder?

Volgens ons is het grondstofpaspoort een volgende stap in het realiseren van onze maatschappelijke duurzame doelstellingen. Echter kunnen we dit niet alleen. Aan de basis van een circulaire economie staat samenwerking en afstemming in de hele keten van productie en services. De vraag is daarom of onze leveranciers contact willen opnemen wanneer zij vragen, opmerkingen hebben en verbeterpunten zien in het format van het grondstofpaspoort. We gaan graag in gesprek over de optimalisatie van de levenscyclus van materialen, de alternatieven en het verduurzamen van de producten die ons verbinden.

Alliander N.V.
Bellevue, Utrechtseweg 68, 6812 AH Arnhem
KvK 34108286 Arnhem
www.alliander.com